Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Hakkında Yönetmelik

T.C. - 09.06.2021 Tarihli 314506 Sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete - Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Hakkında Yönetmelik

09.06.2021 Tarihli 314506 Sayılı (Mükerrer) Resmi Gazete

YÖNETMELİK

Tarım ve Orman Bakanlığından:

ZİRAİ MÜCADELE ALET VE MAKİNELERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, zirai mücadele kapsamında bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılan zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatlandırılması, imalatı, ithalatı, piyasaya arzı ve denetimlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, zirai mücadele kapsamında bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılan zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatlandırılması, imalatı, ithalatı, piyasaya arzı, firma ve bayilerin yetki ve sorumlulukları, denetimleri ile denetimler sonucunda uygulanacak yaptırımlara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 18, 19, 39 ve 42 nci maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Tarım ve Orman Bakanlığını,

b) Bayi: Zirai mücadele alet ve makineleri ile ilgili satış yetkisi alan gerçek ve tüzel kişiyi, satış yerini veya kuruluşu,

c) Bayilik: Zirai mücadele alet ve makinelerinin izin kapsamında yapılan satış işini,

ç) Bayilik izin belgesi: Zirai mücadele alet ve makinelerinin satış yetkisi için il müdürlüğü tarafından düzenlenen izin belgesini,

d) Bitki koruma ürünü: Kullanıcıya farklı formlarda sunulan, bitki ve bitkisel ürünleri zararlı organizmalara karşı koruyan veya bu organizmaların olumsuz etkilerini önleyen, bitki besleme amaçlı olanlar dışında bitki gelişimini etkileyen, koruyuculara ilişkin özel bir düzenleme kapsamında bulunmayan ancak bitkisel ürünleri koruyucu olarak kullanılan, istenmeyen bitki veya bitki kısımlarını yok etmek, istenmeyen bitki gelişimini kontrol etmek veya önlemek amacıyla kullanıcıya bir veya daha fazla aktif madde içeren bir formülasyon halinde sunulan aktif madde ve preparatları,

e) Fason İmalat: Faaliyet konusunda, zirai mücadele alet ve makineleri ruhsatlandırma koşulunu sağlayan ancak imal izin belgesi bulunmayan bir firmanın, imal izin belgesi sahibi bir firmaya, Genel Müdürlüğün bilgisi dâhilinde aralarında yapılacak fason imalat sözleşmesi kapsamında zirai mücadele alet ve makineleri imalatı yaptırmasını,

f) Firma: Zirai mücadele alet ve makinelerini imal veya ithal eden ruhsat sahibi gerçek ve tüzel kişileri,

g) Genel Müdürlük: Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,

ğ) İl müdürlüğü: Bakanlık il müdürlüklerini,

h) İlçe müdürlüğü: Bakanlık ilçe müdürlüklerini,

ı) İmal izin belgesi: Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalatının yapılabilmesi için Bakanlık tarafından imalatçı firma adına düzenlenen izin belgesini,

i) İşletme: Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalatının yapıldığı fabrika, atölye, imalathane, benzeri yerleri veya kuruluşları,

j) İmal ruhsat: Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalat ve kullanım izni için Bakanlık tarafından düzenlenen belgeyi,

k) İthal ruhsat: Zirai mücadele alet ve makinelerinin ithalat ve kullanım izni için Bakanlık tarafından düzenlenen belgeyi,

l) Kalibrasyon: Bitki koruma ürününün, hedef yüzeylerde en iyi etkiyi gösterebilmesi için önerilen dozda ve tekdüze olarak uygulanması amacıyla kullanılacak olan zirai mücadele alet ve makinelerinin ilerleme hızı, basınç, meme verdisi, hava akım hızı, hava debisi ve uygulama normu gibi çalışma parametrelerinin uygun şekilde ayarlanması işlemini,

m) Kontrol görevlisi: Zirai mücadele alet ve makineleri ile bu makinelere ilişkin imalatçı firmaya ait işletme, ithalatçı firma ve bayilerin kontrolü ile ilgili görevlendirilmiş kişiyi,

n) Kullanıcı: Zirai mücadele alet ve makinelerini kullanan üreticiyi veya operatörü,

o) Numune alma: Bu Yönetmelik kapsamındaki zirai mücadele alet ve makinelerinin imalat, ithalat ve satış aşamalarında, bu Yönetmelik hükümlerine uygunluğunun doğrulanması amacıyla ürünü temsilen numune alınmasını,

ö) Piyasaya arz: Zirai mücadele alet ve makinelerinin bedelli veya bedelsiz piyasaya sunulmasını,

p) Ruhsat: Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalat, ithalat ve kullanım izni için Bakanlık tarafından on yıl süreliğine düzenlenen belgeyi,

r) Ruhsat sahibi firma: Zirai mücadele alet ve makinesi ruhsatına sahip gerçek veya tüzel kişiyi,

s) Ruhsat veya izin belgesinin askıya alınması: Bu Yönetmelik kapsamında verilen ruhsat veya imal izin belgesi veya bayilik izin belgesinin belirli bir süre ile geçersiz sayılmasını,

ş) Test ve deney kuruluşu: Tarım Alet ve Makineleri Test Merkezi Müdürlüğünü (TAMTEST),

t) Zirai mücadele: Tarımsal alanlardaki bitkiler ile bunların ürünlerinde çeşitli kayıplara neden olan zararlı organizmaların, zarar düzeyini minimize etmek amacıyla yapılan çalışmaların tümünü,

u) Zirai mücadele alet ve makinesi: Zirai mücadele kapsamında bitki koruma ürünlerinin uygulanmasında kullanılan farklı yapısal ve teknik özelliklere sahip alet ve makineleri,

ü) Zirai mücadele alet ve makinesi aksamı: Ticari faaliyete konu olan ve ilaçlama etkinliğine doğrudan etkisi bulunan püskürtme pompası veya tabancası veya memesini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

İmalat, İmal İzin Belgesi, Değişiklik ve İmalattan Vazgeçme

İmalat yapabilecekler ve imalat yeri

MADDE 5 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalatı, imal izin belgesi ve imalatı yapılacak zirai mücadele alet ve makineleri için imal ruhsatı almış firmalar tarafından, imal izin belgesinde belirtilen adresteki işletmelerinde yapılır.

İmalat yapılacak işletmede bulunması gereken ünite ve bölümler

MADDE 6 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri imalatının yapılacağı işletmeler, aşağıdaki bölüm ve ünitelerden oluşur:

a) İmalat planlaması, imalat kayıtları ile araştırma ve geliştirme çalışmalarının yürütülebileceği idari bölüm.

b) Hammadde veya yedek parça ünitesi.

c) İmalat veya montaj ünitesi.

ç) Piyasaya arz öncesi asgari debi, dağılım düzgünlüğü ile basınç ve hava akımı parametrelerini de içeren kontrollerin yapılabileceği test ünitesi.

d) Yemekhane, soyunma ve giyinme odaları, lavabo ile duş sisteminin bulunduğu diğer bölümler.

İmalatın yapılacağı işletmelere ilişkin asgari teknik şartlar

MADDE 7 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri imalatının yapıldığı işletmelerde aşağıdaki özellikler aranır:

a) Kapalı ve açık alan olmak üzere işletmenin yapısal durumunun, imalat çeşidine uygun olması gerekir.

b) İşletmede, imalattan sorumlu teknik eleman ile imalat çeşidine uygun nitelikte personel istihdam edilir.

c) İşletmede, imalat çeşidi ile imalat kapasitesine uygun şekilde tezgâh ve sistem bulunur.

ç) İşletmede, bölüm ve üniteler, imalat akış şemasına uygun şekilde bulunur, bilgilendirme levhaları ile ayrılır.

d) İşletmede, imal edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin imalat kayıtları, kimlere satışının yapıldığı ve stok durumunun güncel olarak işlendiği, imalat, satış ve stok hareketlerinin bir arada görülebileceği, yazılı veya elektronik ortamda tutulan kayıt sistemi bulunur.

İmal izin belgesi alabilecekler

MADDE 8 – (1) İmal izin belgesi talebinde bulunan firma yönetici veya yetkililerinin, Tarım Makineleri veya Tarım Makineleri ve Tarım Teknolojileri Mühendisliği veya Biyosistem Mühendisliği bölümü mezunu veya tarım makineleri veya zirai mücadele alet ve makinelerine ilişkin ders alarak mezun olmuş ziraat mühendisi unvanına sahip olmaları gerekir.

(2) Birinci fıkrada yer alan unvanın yabancı ülkelerde alınmış olması halinde eşdeğerliliğinin belgelendirilmesi gerekir.

(3) Durumu birinci fıkrada belirtilen şartlara uymayan, ancak zirai mücadele alet ve makineleri imalatı yapmak isteyenler, birinci fıkrada belirtilen özelliği taşıyan bir kişiyi imalattan sorumlu teknik eleman olarak istihdam etmek koşulu ile imal izin belgesi alarak, zirai mücadele alet ve makineleri imalatı yapabilir.

İmal izin belgesi başvurusu ve gerekli belgeler

MADDE 9 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri imalatı yapmak isteyenlerin, T.C. kimlik numarası beyanını da içeren ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ekinde, aşağıda belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuruda bulunması gerekir.

(2) İmal izin belgesi başvurusunda aşağıdaki bilgi ve belgeler istenir:

a) Başvuru dilekçesinde, firmanın ticari unvanı, işletmenin bulunduğu yerin açık adresi ile firma yönetici veya yetkililerinin iletişim bilgileri.

b) İşletmede bulunan tezgâh ve sistemlerin listesi ile tezgâh ve sistemlerin işletme içerisindeki yerleşim planı.

c) 8 inci maddenin birinci veya üçüncü fıkrasında belirtilen kişilere ait iki adet vesikalık veya dijital vesikalık fotoğraf.

ç) 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen durumda, imalattan sorumlu teknik elemanın iş sözleşmesi.

d) Bu belgeleri sağlayan kurum ve kuruluşların oluşturacağı sistemler üzerinden kontrolleri Genel Müdürlük tarafından yapılmak üzere;

1) Firma yönetici veya yetkililerine veya imalattan sorumlu teknik elemana ait diploma veya mezuniyet belgesi ile aldıkları dersleri gösterir belgenin,

2) İmalattan sorumlu teknik elemana ait SGK hizmet dökümü belgesinin,

3) Firmanın faaliyet alanları arasında, zirai mücadele alet ve makineleri imalatının ve satışının bulunduğunu gösteren, Ticaret Sicil Gazetesinin,

bulunması gerekir.

(3) İmal izin belgesi başvurusuna ilişkin belgelerde belirtilen bilgilerin doğruluğundan ve belgelerin gerçekliğinden başvuru sahibi sorumludur.

İmal iznine esas inceleme, kontrol ve belgenin düzenlenmesi

MADDE 10 – (1) İmal izin belgesi başvurusuna ilişkin bilgi ve belgeler, Genel Müdürlük tarafından incelenir. Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda, belgelerde eksiklik veya uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda başvuru sahibine bildirilir.

(2) Eksiklik veya uygunsuzlukların, başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde başvuru sahibi tarafından tamamlanması gerekir. Bu süre içinde tamamlanmaması durumunda imal izin belgesi başvurusu, Genel Müdürlük tarafından değerlendirmeye alınmaz.

(3) Başvuru sahibi, imal iznine esas inceleme ve kontroller öncesinde imalat çeşidi ile imalat kapasitesine göre işletmeyi imalata hazır bulundurur.

(4) İmal izin belgesi başvurusunun uygun bulunması durumunda, Genel Müdürlük tarafından görevlendirilen personel tarafından, Genel Müdürlüğe sunulan bilgi ve belgelere göre işletmede, imal iznine esas inceleme ve kontroller yapılır. İnceleme ve kontroller sonucunda düzenlenen raporda;

a) İşletmenin ticari unvan, adres, iletişim bilgileri, kayıtlı olduğu ticaret veya sanayi veya meslek odası bilgileri,

b) İşletmenin kapalı ve açık alan olmak üzere yapısal durumuna ilişkin bilgiler,

c) İşletmede istihdam edilen personel sayısı ve niteliklerine ilişkin bilgiler,

ç) İşletmenin üretim çeşidi ve kapasitesine ilişkin bilgiler,

d) İşletmede imalatta kullanılan tezgâh ve sistemlere ilişkin bilgiler,

e) İşletmede üretimi gerçekleştirilen parça ya da kısımlara ilişkin bilgiler,

bulunur.

(5) Genel Müdürlüğe sunulan bilgi ve belgelere göre işletmede yapılan imal iznine esas inceleme ve kontroller sonucunda, uygun görülmesi durumunda firmaya, Ek-3’te yer alan imal izin belgesi düzenlenir.

(6) İşletmede yapılan imal iznine esas inceleme ve kontroller sonucunda, eksiklik tespit edilmesi veya uygun görülmemesi durumunda, tespit edilen eksiklik veya uygunsuzluklar, başvuru sahibine bildirilir. Eksiklik veya uygunsuzlukların en geç altı ay içinde tamamlanması gerekir. Bu süre içinde eksikliklerin tamamlanmaması durumunda, imal izin belgesi başvurusu, Genel Müdürlük tarafından değerlendirmeye alınmaz.

(7) Eksiklik veya uygunsuzlukların tamamlanması halinde yapılacak başvurudan sonra işletmede, eksiklik veya uygunsuzluklarla ilgili olarak tekrar inceleme ve kontroller yapılır. İşletmenin uygun görülmesi durumunda firmaya, Ek-3’te yer alan imal izin belgesi düzenlenir.

İmalattan vazgeçme ve değişiklik

MADDE 11 – (1) İmalattan vazgeçilmesi veya faaliyetin sonlandırılmak istenmesi durumunda, ekinde daha önce verilmiş olan imal izin belgesinin yer aldığı, ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuru yapılır. Bu durumda imal izin belgesi Genel Müdürlük tarafından iptal edilir.

(2) Adres veya unvan veya üretim çeşidi veya firma yönetici veya yetkilisi veya imalattan sorumlu teknik eleman değişikliği ile imalattan sorumlu teknik elemanın ölümü durumlarının herhangi birisinin ortaya çıkması halinde, 9 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen bilgi ve belgelerden, değişikliğe ilişkin olanlarının ve daha önce verilmiş olan imal izin belgesinin eklendiği, ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuru yapılması gerekir.

(3) Adres ve üretim çeşidi değişikliği durumlarında, imal iznine esas inceleme ve kontrollere ilişkin hükümler uygulanır. Uygun görülmesi durumunda, değişiklik dikkate alınarak belge tarih ve numarası aynı kalmak koşuluyla, değişiklik tarihi ve nedeni ayrıca belirtilerek, firma adına Genel Müdürlük tarafından yenilenen ve onaylanan imal izin belgesi düzenlenir.

(4) Adres ve üretim çeşidi aynı kalmak koşulu ile unvan, firma yönetici veya yetkilisi veya imalattan sorumlu teknik eleman değişikliğinin uygun görülmesi durumunda, değişiklik dikkate alınarak belge tarih ve numarası aynı kalmak koşuluyla, değişiklik tarihi ve nedeni ayrıca belirtilerek, firma adına Genel Müdürlük tarafından yenilenen ve onaylanan imal izin belgesi düzenlenir.

(5) Adına imal izin belgesi düzenlenmiş firma yönetici veya yetkilisinin ölümü durumunda, kanuni mirasçıları veya kanuni mirasçıları adına yetkili olanlar, bu durumu en geç altı ay içinde Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır. Kanuni mirasçıların, faaliyeti devam ettirmek istemeleri durumunda, ölüm tarihinden itibaren en geç altı ay içinde imalattan sorumlu teknik eleman istihdam edilmesi ve Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuru yapılması gerekir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ruhsatlandırma, Süre Uzatımı, Devir, Değişiklik, İnsansız Hava

Aracı Sistemleri, Bulunması Gereken Ek Ünite ve Sistemler

Ruhsatlandırma zorunluluğu bulunan zirai mücadele alet ve makineleri

MADDE 12 – (1) Zirai mücadele kapsamında bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılan aşağıda belirtilen zirai mücadele alet ve makineleri, Bakanlık tarafından ruhsatlandırmaya tabidir:

a) Depo kapasitesi 5 litre veya daha fazla olan düşük basınçlı elle çalıştırılan veya bataryalı sırt pülverizatörleri.

b) Depo kapasitesi 5 litre veya daha fazla olan motorlu sırt pülverizatörleri veya motorlu sırt atomizörü ve tozlayıcısı.

c) Tarla pülverizatörleri.

ç) Bahçe pülverizatörleri.

d) Tarla-bahçe pülverizatörleri.

e) Yardımcı hava akımlı tarla-bahçe pülverizatörleri.

f) Kendi yürür tarla, bahçe veya tarla-bahçe pülverizatörleri.

g) Elektrostatik yüklemeli pülverizatörler.

ğ) ULV veya mistblower ilaçlama yapabilen makineler.

h) Sisleyiciler.

ı) Tozlayıcılar.

i) Fumigatörler.

j) Granül aplikatörler.

k) Bitki koruma ürünü uygulama üniteleri bulunan insansız hava aracı sistemleri.

l) Ticari faaliyete konu olan ve ilaçlama etkinliğine doğrudan etkisi bulunan püskürtme pompası veya tabancası veya memesi.

(2) Birinci fıkrada belirtilmeyen ancak zirai mücadele alet ve makinesi olarak değerlendirilen alet ve makineler, bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsatlandırılır.

(3) Zirai mücadele alet ve makinelerine ilişkin ruhsatlandırma veya ürün geliştirme çalışmalarına esas olmak üzere araştırma ve denemelerde kullanılması için numune veya ilk örnek imalatlar veya ülkemizde piyasaya arz edilmemesi koşuluyla ihraç amaçlı imalatlardan ruhsat şartı aranmaz.

Ruhsat başvurusu

MADDE 13 – (1) İmalatı veya ithalatı yapılmak istenen zirai mücadele alet ve makineleri için Bakanlıktan ruhsat alınması gerekir.

(2) Ruhsat talebinde, T.C. kimlik numarası beyanını da içeren ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ekinde, 14 üncü maddede belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuruda bulunulması gerekir.

(3) Ruhsat başvurusuna ilişkin bilgi ve belgeler, Genel Müdürlük tarafından incelenir. Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda, belgelerde eksiklik veya uygunsuzluk tespit edilmesi durumunda, başvuru sahibine bildirilir. Eksiklik veya uygunsuzluğun başvuru tarihinden itibaren en geç altı ay içinde tamamlanması gerekir. Bu süre içinde tamamlanmaması durumunda, ruhsat başvurusu, Genel Müdürlük tarafından değerlendirmeye alınmaz.

(4) Ruhsat başvurusuna ilişkin belgelerde belirtilen bilgilerin doğruluğundan ve belgelerin gerçekliğinden başvuru sahibi sorumludur.

Ruhsat başvurusunda gerekli bilgi ve belgeler

MADDE 14 – (1) İmal ruhsat başvurusunda, aşağıda belirtilen bilgi ve belgelerin bulunması gerekir:

a) Zirai mücadele alet ve makinesinin teknik özelliklerini gösteren, Ek-1’de yer alan spesifikasyon.

b) Zirai mücadele alet ve makinesinin, cins, marka, model, tip bilgileri, detay ve perspektif resimleri ile parça listesinin içinde yer aldığı tanıtım, kullanım, bakım ve basit onarımına ilişkin kullanma ve bakım kılavuzu.

c) Zirai mücadele alet ve makinesinin, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda belirtilen süreden az olmamak üzere genel hükümler çerçevesinde garanti

edildiğini bildiren ve şekli Genel Müdürlük tarafından belirlenen, Ek-10'da yer alan taahhütname.

ç) Kontrolleri, bu belgeleri sağlayan kurum ve kuruluşların oluşturacağı sistemler üzerinden Genel Müdürlük tarafından yapılmak üzere;

1) Markanın tescili olması durumunda, marka tesciline ilişkin mevzuatta, zirai mücadele alet ve makinelerinin yer aldığı sınıf için alınmış marka tescil belgesinin veya marka tescil belgesine ilişkin başvuru yapılması durumunda yapılan başvuruya dair belgenin,

2) İmal izin belgesinin,

bulunması gerekir.

d) Zirai mücadele alet ve makinesi imalatının fason imalat olarak yapılması durumunda, ruhsat başvurusunda bulunan firma ile imalatı yapacak firma arasında yapılmış fason imalat sözleşmesi.

(2) İthal ruhsat başvurusunda aşağıda belirtilen bilgi ve belgelerin bulunması gerekir:

a) Zirai mücadele alet ve makinesinin teknik özelliklerini belirten, Ek-2'de yer alan spesifikasyon.

b) Zirai mücadele alet ve makinesinin, cins, marka, model, tip bilgileri, detay ve perspektif resimleri ile parça listesinin içinde yer aldığı tanıtım, kullanım, bakım ve basit onarımına ilişkin Türkçe kullanma ve bakım kılavuzu ile var ise üretiminin yapıldığı ülkedeki yetkili test ve deney kuruluşunca düzenlenmiş deney raporu ve Türkçe tercümesi.

c) İthal ruhsat talebinde bulunulan zirai mücadele alet ve makinesinin, Türkiye'de ruhsatlandırılması, satışı ve satış sonrası hizmetler ile ilgili ruhsat geçerlilik süresini kapsayacak biçimde;

1) İmalatçı firma tarafından ruhsat başvurusunda bulunan firma adına verilen şekli Genel Müdürlük tarafından belirlenen, Ek-11'de yer alan yetki belgesi ve tercümesi,

2) İhracatçı firmanın imalatçı olmaması durumunda, imalatçı tarafından ihracatçıya verilen yetki belgesi ve tercümesi.

ç) Zirai mücadele alet ve makinesinin, 6502 sayılı Kanunda belirtilen süreden az olmamak üzere genel hükümler çerçevesinde garanti edildiğini bildiren ve şekli Genel Müdürlük tarafından belirlenen, Ek-10'da yer alan taahhütname.

d) İthal ruhsat başvurusunda bulunulan zirai mücadele alet ve makinesine ait, proforma fatura ile tercümesi.

e) İthalat ve ruhsatlandırmadan sorumlu teknik elemana ait iş sözleşmesi.

f) Bu belgeleri sağlayan kurum ve kuruluşların oluşturacağı sistemler üzerinden kontrolleri Genel Müdürlük tarafından yapılmak üzere;

1) Firmanın faaliyet alanları arasında, ithalatı ve satışının bulunduğunu gösteren, Ticaret Sicil Gazetesinin,

2) Markanın tescili olması durumunda, marka tesciline ilişkin mevzuatta, zirai mücadele alet ve makinelerinin yer aldığı sınıf için alınmış marka tescil belgesinin veya marka tescil belgesine ilişkin başvuru yapılması durumunda yapılan başvuruya dair belgenin,

3) Firma yönetici veya yetkililerine veya ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik elemana ait diploma veya mezuniyet belgesi ile aldıkları dersleri gösterir belgenin,

4) Ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik elemana ait SGK hizmet dökümü belgesinin,

bulunması gerekir.

İnceleme, değerlendirme, ruhsat düzenlenmesi ve ruhsat süresi

MADDE 15 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri ruhsat başvurusuna ilişkin bilgi ve belgeler, Genel Müdürlük tarafından incelenir. Yapılan inceleme ve değerlendirme sonucunda uygun bulunması durumunda, zirai mücadele alet ve makinesi, ruhsata esas test ve deneylerinin yapılması için test ve deney kuruluşuna sevk edilir.

(2) Zirai mücadele alet ve makinesi;

a) İthal edilecek ise Genel Müdürlük tarafından firmasına verilen numune ithalat izni üzerine gümrük işlemleri tamamlandıktan sonra,

b) İmalatta ise doğrudan,

ruhsat başvurusunda bulunan firma tarafından test ve deney kuruluşuna teslim edilir.

c) Ruhsat başvurusunda bulunan firmanın talebi ve Genel Müdürlüğün uygun görmesi durumunda, zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsata esas test ve deneyleri yerinde yapılabilir.

(3) Ruhsata esas test ve deneylere tabi tutulacak zirai mücadele alet ve makinesi numunesinin üzerinde, marka, model, tip bilgileri ve seri numarası bulunan bir etiket bulunması gerekir.

(4) Test ve deney kuruluşu tarafından, zirai mücadele alet ve makinesinin ruhsata esas test ve deneyleri yapıldıktan sonra deney raporu, Genel Müdürlüğe gönderilir.

(5) Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonucunun;

a) Olumlu olması halinde;

1) İmalatı yapılacak zirai mücadele alet ve makineleri için Ek-4'te yer alan imal ruhsat,

2) İthalatı yapılacak zirai mücadele alet ve makineleri için Ek-5'te yer alan ithal ruhsat,

düzenlenir.

b) Olumsuz olması halinde, zirai mücadele alet ve makinesinin ruhsatlandırılamayacağı ruhsat başvurusunda bulunan firmaya bildirilir.

(6) Genel Müdürlük tarafından düzenlenen ruhsat ile deney raporu, ruhsat sahibi firmaya gönderilir. Ayrıca deney raporu, ruhsat sahibi firmanın bulunduğu il müdürlüğüne gönderilir.

(7) Ruhsat, zirai mücadele alet ve makinesinin, imalatının veya ithalatının yapılarak Türkiye'de kullanımına izin veren belge olup geçerlilik süresi on yıldır.

Ruhsat süre uzatımı

MADDE 16 – (1) Ruhsat sahibi firmanın, ruhsat süre uzatımı sürecini de göz önünde bulundurarak ruhsat son geçerlilik tarihinin, üç ay öncesinden itibaren ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ekinde, ikinci fıkrada belirtilen belgelerle birlikte il müdürlüklerine fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuruda bulunması gerekir.

(2) Ruhsat süre uzatımında istenilen bilgi ve belgeler şunlardır:

a) Ruhsatın aslı.

b) İmalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinesinin süre uzatımında, Ek-10'da yer alan taahhütname.

c) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinesinin süre uzatımında, Ek-11'de yer alan yetki belgesi ve Türkçe tercümesi, ihracatçı firmanın imalatçı olmaması durumunda, imalatçı tarafından ihracatçıya verilen yetki belgesi ve tercümesi ile Ek-10'da yer alan taahhütname.

ç) Bu belgeleri sağlayan kurum ve kuruluşların oluşturacağı sistemler üzerinden kontrolleri Genel Müdürlük tarafından yapılmak üzere;

1) Firma yönetici veya yetkililerine veya ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik elemana ait diploma veya mezuniyet belgesi ile aldıkları dersleri gösterir belgenin,

2) Ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik elemana ait SGK hizmet dökümü belgesinin,

bulunması gerekir.

(3) İl müdürlüğü tarafından ruhsat süresi uzatılacak zirai mücadele alet ve makinesinin numunesi, bayilerden, bayilerde bulunmaması durumunda işletme veya firmadan, ruhsat geçerlilik durumu da göz önünde bulundurularak, Ek-8'de yer alan numune alma tutanağı düzenlenerek usulüne uygun biçimde alınıp, mühürlenerek test ve deney kuruluşuna gönderilmek üzere ruhsat sahibi firmasına teslim edilir.

(4) Ruhsat süre uzatımı başvurusunda bulunan firmanın talebi ve Genel Müdürlüğün uygun görmesi durumunda, zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsata esas test ve deneyleri yerinde yapılabilir.

(5) Ruhsat süre uzatımında ruhsata esas test ve deneylerinin yapılmasına ilişkin, firma adı ve unvanı, ruhsat tarihi ve numarası, zirai mücadele alet ve makinesinin ticari adı belirtilmek kaydıyla, numune alma tutanağının bir kopyasının eklendiği yazı ile test ve deney kuruluşuna bildirilir.

(6) İkinci fıkrada belirtilen belgeler ile numune alma tutanağının diğer bir kopyası, yazı ekinde Genel Müdürlüğe gönderilir.

(7) Test ve deney kuruluşu tarafından, zirai mücadele alet ve makinesinin ruhsata esas test ve deneyleri tamamlandıktan sonra düzenlenen deney raporu, Genel Müdürlüğe gönderilir.

(8) Ruhsat süre uzatımına esas test ve deneyler sonuçlanıp, Genel Müdürlük tarafından gerekli değerlendirme yapılıp sonucun ilgilisine duyurulmasına kadar, bütün işlemler ve sonuçları gizli tutulur.

(9) Ruhsat süre uzatımına esas değerlendirme sonucunun;

a) Olumlu olması durumunda, ruhsat süresi Genel Müdürlük tarafından on yıl süreyle uzatılır,

b) Olumsuz olması durumunda, piyasada bulunan zirai mücadele alet ve makineleri ruhsatına uygun hale getirilmek üzere, ruhsat sahibi firma tarafından toplatılır. Ruhsatına uygun hale getirilen zirai mücadele alet ve makinelerinden tekrar numune/numuneler alınarak ruhsata esas test ve deneylere tabi tutulur. Ruhsat süre uzatımına esas test ve deney sonucunun, olumlu olması halinde ruhsat süresi uzatılır, olumsuz olması halinde, ruhsat Bakanlık tarafından iptal edilir.

(10) Ruhsatın son geçerlilik tarihine kadar süre uzatımı yaptırmayan firmalara, bu tarihten sonra süre uzatımı talebinde bulunabilmeleri için altı ay süre tanınır. Bu süre içinde ruhsat, askıya alınır. Askıda bulunan ruhsat yenileninceye kadar geçersiz sayılır.

(11) Ruhsatı askıda olan zirai mücadele alet ve makinelerinin imalatı veya ithalatı yapılamaz.

(12) Ruhsatın son geçerlilik tarihinin altı ay sonrasında, süre uzatılması talebinde bulunulmayan ruhsatlar, ikaza gerek kalmadan iptal edilmiş sayılır. İptal edilen ruhsatlar, ruhsat sahibi firmaları tarafından Bakanlığa iade edilir.

Ruhsat devri

MADDE 17 – (1) Ruhsat sahibi firmalar, aynı özellikleri taşıyan bir başka firmaya ruhsatlarını devredebilir.

(2) Ruhsat devir işleminde, ruhsat sahibi firma ile ruhsatı devir alacak firma arasında karşılıklı anlaşma yapılmış olması gerekir.

(3) Ruhsat devir talebinde, ruhsatı devir alacak firmanın, aşağıdaki belgeleri ekleyerek, ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuruda bulunması gerekir:

a) Ruhsatın aslı.

b) Taraflar arasında yapılmış devir sözleşmesi.

c) İmalatı yapılan zirai mücadele alet ve makineleri için Ek-10'da yer alan taahhütname.

ç) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makineleri için Ek-11'de yer alan yetki belgesi ve Türkçe tercümesi, ihracatçı firmanın imalatçı olmaması durumunda, imalatçı tarafından ihracatçıya verilen yetki belgesi ve tercümesi ile Ek-10'da yer alan taahhütname.

(4) Devir işlemlerinde, ruhsat Genel Müdürlük tarafından güncellenerek, ruhsat numarası ve tarihi aynı kalmak koşuluyla yenisi düzenlenir.

Ruhsatta değişiklik

MADDE 18 – (1) Ruhsatta belirtilen;

a) Ruhsat sahibi veya imalatçı firmanın unvan ve adresi,

b) Zirai mücadele alet ve makinesinin ticari adı, markası, modeli ve tipi,

c) İmal izin belgesinin tarih ve numarası,

bilgilerinde değişiklik olması durumunda, ruhsat sahibi firmanın, ruhsatın aslı ile değişikliğin niteliğine göre 14 üncü maddede belirtilen belgeleri ekleyerek, ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile birlikte Genel Müdürlüğe fiziki veya elektronik olarak başvuruda bulunması gerekir.

(2) Ruhsatta değişiklik işlemlerinde, ruhsat Genel Müdürlük tarafından güncellenerek, ruhsat numarası ve tarihi aynı kalmak koşuluyla yenilenir.

İnsansız hava aracı sistemlerinin zirai mücadele alet ve makinesi olarak ruhsatlandırılması ve kullanılması

MADDE 19 – (1) İnsansız hava aracı sistemlerinin bitki koruma ürünü uygulama üniteleri veya sistemlerinin, zirai mücadele amacıyla bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılabilmesi için bu Yönetmelik kapsamında Bakanlık tarafından ruhsatlandırılması zorunludur.

(2) İnsansız hava aracı sistemlerinin bitki koruma ürünü uygulama üniteleri veya sistemlerinin ruhsatlandırılmasında, bu Yönetmelik kapsamında belirlenen ruhsatlandırma şartlarının yanında beşinci fıkrada belirtilen konular da dikkate alınır.

(3) Bu Yönetmelik kapsamında, Bakanlık tarafından ruhsatlandırılan insansız hava aracı sistemlerinin, zirai mücadele kapsamında bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılabilmesi için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen insansız hava aracı sistemlerine ilişkin mevzuat kapsamında yetkili otoritelerden uçuş şartları ve izni konularında gerekli izinlerin alınması gerekir.

(4) İnsansız hava aracı sistemlerinin teknik donanımlarının, zirai mücadele amacıyla kullanılmaya elverişli olmasından insansız hava aracı sahibi firma sorumludur.

(5) İnsansız hava aracı sistemlerinin;

a) Hangi tarımsal üretim alanında, hangi bitkisel ürünlerde ve hangi zararlı organizmalara karşı kullanılabileceği,

b) Hangi bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılabileceği,

c) Meme tipi ve verdisi, uygulama normu, uçuş hızı ve yüksekliği gibi ilaçlama parametreleri,

Bakanlık tarafından belirlenir.

(6) Zirai mücadele amacıyla bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılmak üzere ruhsatlandırılan insansız hava aracı sistemlerinin, bitki koruma ürünü uygulama üniteleri veya sistemlerinin, hangi tarımsal üretim alanlarında, hangi zararlı organizmalara karşı ve hangi bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanımına Bakanlık tarafından hazırlanacak yönerge kapsamında izin verilir. Genel Müdürlüğün izin vermediği tarımsal üretim alanlarında, izin vermediği zararlı organizmalara karşı ve havadan ilaçlamaya uygun olmadığı için izin verilmeyen bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanılamaz.

Zirai mücadele alet ve makinelerinde bulunması gereken ek sistem ve üniteler

MADDE 20 – (1) Depo anma kapasitesi 400 litre ve üzerinde olan tarla pülverizatörleri, bahçe pülverizatörleri, tarla-bahçe pülverizatörleri, yardımcı hava akımlı tarla-bahçe pülverizatörleri, kendi yürür tarla, bahçe veya tarla-bahçe pülverizatörleri ile ULV veya mistblower ilaçlama yapabilen zirai mücadele alet ve makinelerinde;

a) Bitki koruma ürününün depoya aktarılmasını ve uygun karışımını sağlayacak bir ön karıştırma ünitesi ve boş bitki koruma ürünü ambalajının üçlü yıkama yöntemi ile temizlenmesini

sağlayacak bir yıkama ünitesi,

b) Bitki koruma ürünü uygulaması tamamlandıktan sonra zirai mücadele alet ve makinesinin deposunda kalan bitki koruma ürünü bulaşıklarını temizlemek için otomatik bir yıkama sistemi,

bulunması gerekir.

(2) Depo kapasitesi 1000 litre ve üzerinde olan birinci fıkrada belirtilen zirai mücadele alet ve makinelerinin çekilir ve kendi yürür tiplerinde, depo yapısına göre en az bir adet delikli tip dalgakıran bulunur. Ancak, Genel Müdürlük tarafından depo yapısının uygun görülmesi halinde dalgakıran şartı aranmaz.

Ruhsatlandırmada seçenek durumu

MADDE 21 – (1) Ruhsat başvurusunda firmalar, zirai mücadele alet ve makinesinin, etkinliğini ve kapasitesini doğrudan etkileyen püskürtme pompası, tabancası ve memesi ile deposu olmak üzere en fazla üç farklı seçenek ile ruhsat talebinde bulunabilir.

(2) Ruhsat başvurusunda, seçenek durumu, zirai mücadele alet ve makinesinin spefikasyonunda ayrıntılı olarak belirtilir.

(3) Ruhsat başvurusunda, seçenek durumunun Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi halinde zirai mücadele alet ve makinesi, seçeneğe tabi parçalar ile test ve deney kuruluşuna sevk edilir.

(4) Ruhsatlandırmadaki seçenek durumu, ruhsata esas test ve deney raporunda açıkça belirtilir.

Makine üzerinde değişiklik

MADDE 22 – (1) Zirai mücadele alet ve makinesinde, ruhsat sahibi firması tarafından herhangi bir değişiklik yapılması durumunda, değişiklik yapılmadan önce, aşağıda belirtilen belgelerin eklendiği ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuruda bulunulması gerekir.

(2) Dilekçe ekinde;

a) İmalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinde, Ek-1’de yer alan spesifikasyon ile kullanma, bakım ve basit onarımına ilişkin kullanma ve bakım kılavuzunun,

b) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinde, Ek-2’de yer alan spesifikasyon ile kullanım, bakım ve basit onarımına ilişkin Türkçe kullanma ve bakım kılavuzu ayrıca olması durumunda üretiminin yapıldığı ülkedeki yetkili test ve deney kuruluşunca düzenlenmiş deney raporu ve Türkçe tercümesinin,

bulunması gerekir.

(3) Genel Müdürlük tarafından gerek görülmesi durumunda, değişikliği içeren zirai mücadele alet ve makinesi, incelenmek üzere test ve deney kuruluşuna sevk edilir. Değişiklik, test ve deney kuruluşu tarafından incelenerek bir rapor düzenlenir ve Genel Müdürlüğe gönderilir. Genel Müdürlük tarafından yapılan değerlendirme sonucunda;

a) Değişikliğe göre ruhsatın yenilenmesinin gerekmesi durumunda, 14 üncü maddede belirtilen bilgi ve belgelerden değişikliğe ilişkin olanları istenir.

b) Değişikliğin uygun görülmesi ve ruhsatın yenilenmesine gerek olmadığı durumda, değişikliğin uygun görüldüğü ruhsat sahibi firmaya bildirilir.

(4) Zirai mücadele alet ve makinesinin, imalatçısında veya ruhsata esas teknik özellikleri üzerinde bir değişiklik olması durumunda, 13 üncü, 14 üncü ve 15 inci maddelerde belirtilen ruhsatlandırma ile ilgili hükümler uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İthalat, İthalatçı Firmalar ve İthalat İzni

İthalat yapabilecekler

MADDE 23 – (1) Bakanlık tarafından ruhsatlandırılan zirai mücadele alet ve makinelerinin ithalatı, ruhsat sahibi firması tarafından yapılır.

(2) Zirai mücadele alet ve makineleri ithalat faaliyetinde bulunacak firma yönetici veya yetkililerinin, Tarım Makineleri veya Tarım Makineleri ve Tarım Teknolojileri Mühendisliği veya Biyosistem Mühendisliği Bölümü mezunu veya tarım makineleri veya zirai mücadele alet ve makineleri veya bitki koruma makineleri ile ilgili bir dersi almış ziraat mühendisi unvanına sahip olmaları gerekir.

(3) İkinci fıkrada yer alan unvanın yabancı ülkelerde alınmış olması halinde eşdeğerliliğinin belgelendirilmesi gerekir.

(4) Durumu ikinci fıkrada belirtilen koşula uymayan, ancak zirai mücadele alet ve makineleri ithalatı yapmak isteyen firmalar, ikinci fıkrada belirtilen özellikleri taşıyan bir kişiyi ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik eleman olarak istihdam etmek koşulu ile ithalat yapabilir.

İthalatçı firmaların taşıması gereken asgari ve teknik şartlar

MADDE 24 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri ithalatı yapan firmalarda, aşağıdaki şartlar aranır:

a) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin depolanmasına ilişkin firmaların kapalı ve açık alan olmak üzere yapısal durumunun, ithalat çeşidine göre uygun olması ve depo ile ilgili bilgilerin il müdürlüğüne bildirilmesi gerekir.

b) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin ithalat kayıtları, kimlere satışının yapıldığı ve stok durumunun güncel olarak işlendiği, ithalat, satış ve stok hareketlerinin bir arada görülebileceği, yazılı veya elektronik ortamda tutulan kayıt sistemi bulunur.

c) Ruhsatlandırma çalışmaları ve ithalat planlamalarını yapabilmeleri için gerekli idari ve teknik alt yapıya sahip olmaları gerekir.

İthalattan vazgeçme ve değişiklik

MADDE 25 – (1) İthalattan vazgeçilmesi veya faaliyetin sonlandırılmak istenmesi durumunda, ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile Genel Müdürlüğe fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuru yapılır. Bu durumda firma adına düzenlenmiş ithal ruhsatlar, Genel Müdürlük tarafından iptal edilir.

(2) Adres veya unvan veya ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik eleman değişikliği durumlarında, firmaların, değişikliğe ilişkin bilgi ve belgelerin eklendiği ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile fiziki olarak veya elektronik ortamda Genel Müdürlüğe başvuruda bulunması gerekir.

(3) Firma yönetici veya yetkilisinin ölümü durumunda, kanuni mirasçıları veya kanuni mirasçıları adına yetkili olanların, bu durumu en geç altı ay içinde Genel Müdürlüğe bildirmeleri gerekir.

İthalat izni, yetkili il veya gümrük müdürlükleri

MADDE 26 – (1) Zirai mücadele alet ve makinesinin, ithalatına izin verilebilmesi için;

a) Bakanlık tarafından ruhsatlı olması ve ruhsatının geçerli olması,

b) Ruhsata esas test ve deneylere tabi tutulacak olması,

c) Firmalar tarafından araştırma ve denemeler ile ürün geliştirme çalışmalarında kullanılacak olması,

gerekir.

(2) İthalat izni, ithalatı yapılacak zirai mücadele alet ve makinesi ile Bakanlık tarafından ruhsatlandırmaya tabi olan püskürtme pompası, püskürtme tabancası ve püskürtme memesi gibi aksamlar için düzenlenir.

(3) İthalat izni, ilgili gümrük müdürlüğüne sunulmak üzere ruhsat sahibi firmaya, zirai mücadele alet ve makinesinin yurda girişinde sakınca bulunmadığı belirtilerek fiziki ortamda veya Ticaret Bakanlığı tarafından yürütülen Tek Pencere Sistemi üzerinden, e-belge olarak düzenlenir.

(4) 12 nci maddeye göre ruhsatlandırılması zorunlu olan veya bu kapsamda ithalatı izne tabi olan zirai mücadele alet ve makinelerine ilişkin bilgiler, gümrük müdürlüklerince gerekli takibin yapılabilmesi için Ticaret Bakanlığına bildirilir.

(5) Zirai mücadele alet ve makinelerinin ithalatında yetkili il müdürlükleri ile ithalat işlemlerinde yetkili gümrük müdürlükleri, Ticaret Bakanlığı ile birlikte Bakanlık tarafından belirlenir.

(6) Zirai mücadele alet ve makinelerine ithalat izni düzenlenmesinde, Genel Müdürlük ve beşinci fıkra kapsamında belirlenen il müdürlükleri yetkilidir. İthalat işlemleri, beşinci fıkra kapsamında belirlenen il müdürlüklerinin bulunduğu illerdeki gümrük müdürlükleri tarafından yapılır.

(7) Altıncı fıkra kapsamında yetkili il müdürlükleri tarafından düzenlenen ithalat izinleri, her yılın sonunda Genel Müdürlüğe bildirilir.

İthalat izni başvurusu

MADDE 27 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri ithalatı yapılmak istenildiğinde, ıslak veya elektronik imzalı dilekçe ekinde fiziki olarak veya elektronik ortamda;

a) Ruhsatlı zirai mücadele alet ve makineleri için 26 ncı madde kapsamında yetkili olan il müdürlüklerine,

b) Ruhsata esas test ve deneyler, araştırma ve deneme ile ürün geliştirme çalışmalarında kullanılacak zirai mücadele alet ve makineleri için Genel Müdürlüğe,

başvuruda bulunulması gerekir.

(2) Ruhsatlı zirai mücadele alet ve makineleri için yapılan ithalat izni başvurusunda;

a) Ruhsat bilgileri,

b) Fatura veya proforma fatura ile tercümesi,

bulunması gerekir.

(3) Ruhsatlı olmayan zirai mücadele alet ve makinelerine, firmalar tarafından ruhsata esas test ve deneyler, araştırma ve deneme ile ürün geliştirme çalışmalarında kullanılmak koşulu ile Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda, bir adet numunesine ithalat izni düzenlenir.

(4) Üçüncü fıkrada belirtilen zirai mücadele alet ve makinelerinin ithalat izni başvurusunda;

a) Zirai mücadele alet ve makinesinin, teknik özelliklerini gösteren Ek-2’de yer alan spesifikasyon,

b) Fatura veya proforma fatura ile tercümesi,

c) Zirai mücadele alet ve makinesi numunesinin adı, araştırma ve deneme ile ürün geliştirme çalışmaları dışında başka bir alanda kullanılmayacağı veya piyasaya arz edilmeyeceği ve bu durumun tespit edilmesi halinde, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinde belirtilen hükümlere göre uygulanacak yaptırım kararına uyulacağının kabul edildiğini belirten firma yöneticisi veya yetkilisi tarafından onaylanan taahhütname,

bulunması gerekir.

(5) İthalat izni başvurusunda yapılan inceleme ve kontrollerde, belgelerin eksiksiz ve uygun olması durumunda;

a) Ruhsatlı bulunan zirai mücadele alet ve makineleri için ithalatta yetkili olan il müdürlükleri,

b) Ruhsata esas test ve deneyler, araştırma ve deneme ile ürün geliştirme çalışmalarında kullanılacak zirai mücadele alet ve makineleri için Genel Müdürlük,

tarafından ithalat izni düzenlenir.

(6) Zirai mücadele alet ve makinelerinin ithalat izni başvurularında;

a) Belgelerde, herhangi bir tereddüt oluşması veya gerekli görülmesi durumunda, zirai mücadele alet ve makinesinin, ruhsatına esas bilgi ve belgeleri kapsayan ek bilgi ve belgeler istenebilir.

b) Belgelerde belirtilen bilgilerin doğruluğundan ve belgelerin gerçekliğinden ruhsat veya başvuru sahibi firma sorumludur.

c) Belgelerin Türkçe tercümeleri, yeminli tercüman tarafından usulüne uygun olarak yapılmalıdır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Piyasaya Arz, Bayilik ve Kayıt Tutma

Piyasaya arz

MADDE 28 – (1) Ruhsatı bulunmayan zirai mücadele alet ve makinelerinin ülke sınırları içinde imalatı, ithalatı, satışı ve kullanımı yasaktır.

(2) Bakanlık tarafından ruhsatlandırılan zirai mücadele alet ve makineleri, ruhsatında belirtilen ticari ismi ile ruhsata esas özelliklerine uygun şekilde piyasaya arz edilir.

(3) Zirai mücadele alet ve makinelerinin satışı, bayilik izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

(4) Bayilik izin belgesi düzenlenen satış yerleri dışında veya gezici olarak zirai mücadele alet ve makinesi satışı yapılamaz.

İnternet üzerinden satış durumu

MADDE 29 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri ruhsat sahibi firmaları veya bayiler dışında, başka satıcı ve satış kanalları tarafından internet siteleri veya uzaktan iletişim araçları kanalı ile mesafeli sözleşme kapsamında elektronik ortamda satılamaz.

Etiket zorunluluğu ve etikette bulunması gereken bilgiler

MADDE 30 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerinin üzerinde kolayca görülebilir ve çevresel faktörlerden etkilenmeyecek özellikte bir etiket bulunur.

(2) Şasesi olan zirai mücadele alet ve makinelerinde, etiketteki bilgiler, gövdeye kazıma yazı veya perçinle sabitlenmiş plakaların üzerine silinemez harf ve rakamlar kullanılarak yazılır.

(3) Zirai mücadele alet ve makinelerinin ambalajlı biçimde piyasaya arz edilmesi durumunda, ayrıca etikette yer alması gereken bilgiler ambalaj üzerinde de bulunur.

(4) İthal zirai mücadele alet ve makinelerinde, menşei ülke ayrıca belirtilerek, birinci fıkrada belirtilen etiket bilgileri Türkçe olarak yazılır.

(5) Zirai mücadele alet ve makinelerinin üzerinde veya ambalajlı biçimde satışa sunulacak olması durumunda ayrıca ambalaj üzerinde bulunması gereken etikette;

a) Zirai mücadele alet ve makinesinin;

1) Ticari adı,

2) Ruhsat sahibi firmasının unvanı,

3) Ruhsat tarih ve numarası,

4) Marka, model ve tip bilgileri,

5) İmal yılı,

6) Seri numarası,

7) Meme tipi bilgileri,

yer alır.

(6) Zirai mücadele alet ve makinelerinin etiketinde bulunması gereken bilgiler, karekod ile ayrıca belirtilebilir.

(7) Zirai mücadele alet ve makinelerinin üzerinde, kolayca görülebilir ve çevresel faktörlerden etkilenmeyecek bir şekilde uygulama basıncı ve meme verdi değerlerini içeren gösterge çizelgesi bulunur.

Bayilik yapabilecekler

MADDE 31 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerinin satışları, bayilik izin belgesi almış gerçek ve tüzel kişiler tarafından yapılır.

(2) Kamu kurumları ve kamu kurumu niteliğindeki kuruluşlar, birlikler ve kooperatifler, bu Yönetmelikte belirtilen şartları sağlamaları durumunda zirai mücadele alet ve makineleri bayiliği yapabilir.

Bayilerde aranacak koşullar

MADDE 32 – (1) Bayilik izin belgesi talebinde bulunanların, ziraat mühendisi unvanına sahip olması gerekir.

(2) Durumu birinci fıkrada belirtilen koşula uymayan, ancak bayilik izin belgesi talebinde bulunan kişi ve kuruluşlar, birinci fıkrada belirtilen şartı taşıyan bir kişiyi, satıştan sorumlu teknik eleman olarak istihdam etmek koşulu ile bayilik izin belgesi alabilir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen unvanın yabancı ülkelerde alınmış olması halinde, eşdeğerliliğinin belgelendirilmesi ve yetkili makamlarca onaylanması gerekir.

(4) Birinci fıkrada belirtilen unvana sahip kişilerin dışında 13/2/2019 tarihli ve 30685 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre adlarına Bitki Koruma Ürünü Bayilik İzin Belgesi düzenlenmiş bitki koruma ürünü bayileri, faaliyetlerini yürüttükleri adreste Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayilik İzin Belgesi almak koşulu ile zirai mücadele alet ve makineleri bayiliği yapabilir.

Satış yerlerinin taşıması gereken asgari koşullar

MADDE 33 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerinin satışının yapılacağı yerlerde aşağıdaki şartlar aranır:

a) Satış yerlerinin, satışa sunulan zirai mücadele alet ve makinelerinin cins ve çeşidine göre uygun olması gerekir.

b) Satış yerlerinin, tabanı su geçirmeyen, kolayca temizlenebilen, nem, yağmur ve güneşin etkilerinden korunmuş olması gerekir.

c) Satış yerlerinin, tüm belediye hizmetlerinin ulaşabildiği, zirai mücadele alet ve makinelerinin yüklemesine uygun ve trafiğe engel teşkil etmeyen yerlerde bulunması gerekir.

Bayilik izin belgesi başvurusu ve gerekli belgeler

MADDE 34 – (1) Bayilik izin belgesi talebinde, 32 nci maddede belirtilen koşulları taşıyan kişi veya kuruluşların, T.C. kimlik numarası beyanını da içeren ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ekinde aşağıda belirtilen bilgi ve belgelerle birlikte faaliyette bulunulacak ildeki il veya ilçe müdürlüğüne fiziki olarak veya elektronik ortamda başvuruda bulunması gerekir.

(2) Bayilik izin belgesi başvurusunda aşağıdaki bilgi ve belgeler istenir:

a) Başvuru dilekçesinde, bayinin ticari unvanı, bulunduğu yerin açık adresi ile bayilik izin belgesi talebinde bulunan kişiye ait iletişim bilgileri bulunur.

b) 32 nci maddenin birinci veya ikinci fıkrasında belirtilen şartları taşıyan kişilere ait;

1) İki adet vesikalık veya dijital vesikalık fotoğraf.

2) Satıştan sorumlu teknik elemanın iş sözleşmesi.

3) Zirai mücadele alet ve makineleri bayiliğine ilişkin genel hükümler kapsamında bayinin uymakla yükümlü olduğu hususları belirten, Ek-12’de yer alan taahhütname.

c) Bu belgeleri sağlayan kurum ve kuruluşların oluşturacağı sistemler üzerinden kontrolleri, İl Müdürlüğünce yapılmak üzere;

1) Bayiye veya satıştan sorumlu teknik elemana ait diploma veya mezuniyet belgesi ve aldıkları dersleri gösterir belgenin,

2) Satıştan sorumlu teknik elemana ait SGK hizmet dökümü belgesinin,

3) Bayinin faaliyet alanları arasında, zirai mücadele alet ve makineleri satışının bulunduğunu gösteren Ticaret Sicil Gazetesinin,

4) 32 nci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen şartları taşıyan kişilere ait Bitki Koruma Ürünleri Bayilik İzin Belgesi,

bulunması gerekir.

Bayilik izin belgesi

MADDE 35 – (1) Bayilik izin belgesi başvurusunun, il müdürlüğü tarafından incelenmesi sonucunda, durumu uygun görülenlere Ek-6'da yer alan bayilik izin belgesi düzenlenir.

(2) Satıştan sorumlu teknik eleman istihdam edilerek bayilik izin belgesi talebinde, bayilik izin belgesi, istihdam şekli belirtilerek, satıştan sorumlu teknik elemanın bilgileri dikkate alınarak düzenlenir.

Bayilik iptali, nakli ve yeniden bayilik izin belgesi verilmesi

MADDE 36 – (1) İzin belgesi verilmiş bayiye ilişkin olarak;

a) Kapatılması veya bayilikten vazgeçilmesi,

b) Unvan veya adres veya benzeri değişiklik,

durumlarının herhangi birinin ortaya çıkması durumunda, bayi, bayilik izin belgesinin ve 34 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen, değişikliğe ilişkin gerekli belgelerin eklendiği ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile birlikte fiziki olarak veya elektronik ortamda il veya ilçe müdürlüğüne başvuruda bulunması gerekir.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen durumda, bayi, bayilik izin belgesi ile beraber ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile birlikte fiziki olarak veya elektronik ortamda il müdürlüğüne başvuruda bulunması gerekir. Bu durumda bayilik izin belgesi iptal edilir.

(3) Bayilik izin belgesi iptal edilen bayide satışa hazır durumda zirai mücadele alet ve makinelerinin mevcut bulunması durumunda, başka bir bayiye devri veya ruhsat sahibi firmasına iadesi şartı ile bayilik izin belgesi iptal edilir. Bu konudaki sorumluluk, bayilik izin belgesi iptali talebinde bulunan bayiye aittir.

(4) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen durumlara göre, değişikliklerin uygun görülmesi durumunda bayi, unvan, adres veya benzeri değişikliklere göre, değişen bilgiler dikkate alınarak, belge numarası ve tarihi aynı kalmak koşuluyla değişiklik tarihi ve nedeni ayrıca belirtilerek, il müdürlüğünce yenilenen ve onaylanan bayilik izin belgesi düzenlenir.

Kayıt tutma

MADDE 37 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalat, ithalat ve satış kayıtlarına ilişkin olarak;

a) Ruhsat sahibi firmalar tarafından imalatı, ithalatı veya satışı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin, yazılı veya elektronik ortamda imalat, ithalat ve satış süreci ile stok bilgileri, anlık izlenebilecek şekilde kayıt altına alınır.

b) Bayiler tarafından alış veya satışı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin, yazılı veya elektronik ortamda satış süreci ile stok bilgileri, anlık izlenebilecek şekilde kayıt altına alınır.

c) İmalatı, ithalatı ve satışı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin kayıtları ile ilgili işlemler, Bakanlık tarafından kayıt ve takip ile ilgili sistem oluşturulması durumunda bu sistem üzerinden yapılır.

(2) İmalat veya ithalat veya satışı yapılan zirai mücadele alet ve makinesinin;

a) Ticari adı,

b) Cinsi, tipi, markası, modeli ve imal yılı,

c) Ruhsat tarihi ve numarası,

ç) Üretim veya ithalat seri numarası,

d) Satılan zirai mücadele alet ve makinesinin satış tarihi, satın alanın adı ve adresi,

e) Stok bilgileri,

kayıt altına alınır.

ALTINCI BÖLÜM

Yetki, Sorumluluklar ve Eğitim

Firmaların sorumlulukları

MADDE 38 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri imalatı yapan firmaların sorumlulukları şunlardır:

a) Zirai mücadele alet ve makinelerinin imalatı, imalattan sorumlu teknik eleman gözetiminde yapılır. İmalatı yapılan zirai mücadele alet makineleri, ruhsatında belirtilen ticari ismine ve ruhsata esas özelliklerine uygun şekilde piyasaya arz edilir.

b) İmalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatları ile ruhsata esas deney raporlarının yer aldığı, uygun dosyalama sisteminde veya dijital ortamda hazırlanan ve kontrole her an hazır biçimde bulundurulan dosya tutulur.

c) Resmi kontrollerde, kontrol görevlilerine işletme ve depolarını kontrol ettirmek, kayıtlarını ve imalatını yaptıkları zirai mücadele alet ve makinelerini göstermek, istenilen bilgi ve belgeleri eksiksiz bir şekilde zamanında hazırlamak, gerektiğinde numune vermek gibi konularda gerekli her türlü yardım ve kolaylık sağlanır.

ç) İmalattan sorumlu teknik elemanlar, Bakanlık tarafından gönderilen yönerge ve bildirimlere uymakla, zirai mücadele alet ve makineleri konusunda yeni bilgilerin verilmesi amacıyla İl Müdürlüğü tarafından düzenlenecek eğitim ve toplantılara katılmakla yükümlüdür.

d) Bakanlık tarafından yed-i emine alınan zirai mücadele alet ve makineleri, ikinci bir emre kadar uygun depolama şartlarında muhafaza edilir.

e) İmal izin belgesi düzenlenen işletmenin bulunduğu adres dışında, başka bir yerde zirai mücadele alet ve makineleri imalatı yapılamaz.

f) Ruhsatlandırma veya ürün geliştirme çalışmalarına esas olmak üzere araştırma ve denemelerde kullanılmak şartı ile numune veya ilk örnek veya ihraç amaçlı imalatlar dışında, ruhsatsız veya sahte zirai mücadele alet ve makineleri imal edilemez, işletmede bulundurulamaz ve satılamaz.

g) Zirai mücadele alet ve makineleri kullanıcıları hariç olmak üzere bayilik izin belgesi olmayan kişi ve kuruluşlara, zirai mücadele alet ve makineleri satışı yapılamaz.

ğ) Faaliyetlerini imalattan sorumlu teknik eleman tarafından yürüten firmalarda, sorumlu teknik elemanın herhangi bir nedenle görevinden ayrılması halinde;

1) Görevinden ayrılan kişinin yerine, altı ay içerisinde aynı özellikleri taşıyan imalattan sorumlu teknik eleman istihdam edilir.

2) İstihdam edilen kişiye ait, 9 uncu maddede istenilen bilgi ve belgeler ile T.C. kimlik numarası beyanını da içeren ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ekinde, imalattan sorumlu teknik elemanın iş sözleşmesi ve iki adet vesikalık veya dijital vesikalık fotoğraf ile fiziki olarak veya elektronik ortamda Genel Müdürlüğe başvurulması gerekir.

3) İmalattan sorumlu teknik elemanın istihdam edilememesi halinde ise, Genel Müdürlüğe yazılı bilgi verilir.

4) İmalattan sorumlu teknik eleman istihdam edilinceye kadar, zirai mücadele alet ve makineleri imalat ve satış faaliyetleri askıya alınır.

h) Bakanlıkça ruhsatlandırılan zirai mücadele alet ve makinelerinin kontrolü, test ve deneyleri sonucunda, ruhsata esas spesifikasyonlarına uymadığının tespit edilmesi halinde, hatalı olanların ilgili serilerinin ruhsat sahibi firması tarafından piyasadan toplatılması gerekir.

ı) Zirai mücadele alet ve makineleri aksamı imalatı yapan firmalar tarafından, zirai mücadele alet ve makineleri imalatında kullanılmak amacıyla imalatı yapılan aksamlar, imal izin belgesi olmayan firmalara satılamaz.

(2) Zirai mücadele alet ve makineleri ithalatı yapan firmaların sorumlulukları şunlardır:

a) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makineleri, ruhsatında belirtilen ticari ismine ve ruhsata esas özelliklerine uygun şekilde piyasaya arz edilir.

b) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatları ile ruhsata esas deney raporlarının yer aldığı, uygun dosyalama sisteminde hazırlanan ve kontrole her an hazır biçimde bulundurulan dosya tutulur.

c) Resmi kontrollerde, kontrol görevlilerine depolarını kontrol ettirmek, kayıtlarını ve ithalatını yaptıkları zirai mücadele alet ve makinelerini göstermek, istenilen bilgi ve belgeleri eksiksiz bir şekilde zamanında hazırlamak, gerektiğinde numune vermek gibi gerekli her türlü yardım ve

kolaylık sağlanır.

ç) İthalat ve ruhsatlandırmadan sorumlu teknik elemanlar, Bakanlık tarafından gönderilen yönerge ve bildirimlere uymakla, zirai mücadele alet ve makineleri konusunda yeni bilgilerin verilmesi amacıyla il müdürlüğü tarafından düzenlenecek eğitim ve toplantılara katılmakla yükümlüdür.

d) Bakanlık tarafından yed-i emine alınan zirai mücadele alet ve makineleri, ikinci bir emre kadar uygun depolama şartlarında muhafaza edilir.

e) Ruhsatlandırma veya ürün geliştirme çalışmalarına esas olmak üzere araştırma ve denemelerde kullanılmak şartı ile numune ithalatı dışında, ruhsatsız veya sahte zirai mücadele alet ve makineleri ithal edilemez, işyerlerinde bulundurulamaz ve satılamaz.

f) Zirai mücadele alet ve makineleri kullanıcıları hariç olmak üzere bayilik izin belgesi olmayan kişi ve kuruluşlara, zirai mücadele alet ve makineleri satılamaz.

g) Faaliyetlerini, ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik eleman tarafından yürüten firmalarda, sorumlu teknik elemanın herhangi bir nedenle görevinden ayrılması halinde;

1) Görevinden ayrılan kişinin yerine, altı ay içerisinde aynı özellikleri taşıyan ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik eleman istihdam edilir.

2) İthalat ve ruhsatlandırmadan sorumlu teknik elemanın istihdam edilememesi halinde ise, Genel Müdürlüğe yazılı bilgi verilir.

3) İthalat ve ruhsatlandırmadan sorumlu teknik eleman istihdam edilinceye kadar, zirai mücadele alet ve makineleri ithalat ve satış faaliyetleri askıya alınır.

ğ) Bakanlıkça ruhsatlandırılan zirai mücadele alet ve makinelerinin kontrolü, test ve deneyleri sonucunda, ruhsata esas spesifikasyonlarına uymadığının tespit edilmesi halinde, hatalı olanların ilgili serilerinin ruhsat sahibi firması tarafından piyasadan toplatılması gerekir.

h) Zirai mücadele alet ve makineleri aksamı ithalatı yapan firmalar tarafından, zirai mücadele alet ve makineleri imalatında kullanılmak amacıyla ithalatı yapılan aksamlar, imal izin belgesi olmayan firmalara satılamaz.

(3) Zirai mücadele alet ve makineleri imalatı veya ithalatı yapan firmalar, ruhsatına sahip oldukları zirai mücadele alet ve makinelerinin, ruhsat geçerlilik süresince satış sonrası kullanıcı elinde oluşabilecek arıza gibi uygunsuzlukların giderilmesi amacıyla gerekli yedek parça ve teknik desteği sağlar, ayrıca ülke genelinde yetkili teknik servis ağını oluşturur.

(4) Zirai mücadele alet ve makineleri imalatı veya ithalatı yapan firmalar, depoları ile ilgili bilgileri bulunduğu ilin il müdürlüğüne bildirir.

Bayilerin sorumlulukları

MADDE 39 – (1) Zirai mücadele alet ve makineleri bayilerinin sorumlulukları şunlardır:

a) Zirai mücadele alet ve makinelerinin kullanıcılara satışları, izin sahibi kişinin gözetiminde yapılır.

b) Satışı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerine ait ruhsat ile ruhsata esas deney raporlarının suretlerinin yer aldığı uygun dosyalama sisteminde veya dijital ortamda hazırlanan ve kontrole her an hazır biçimde bulundurulan dosya tutulur.

c) Resmi kontrollerde, kontrol görevlilerine satış yerlerini veya depolarını kontrol ettirmek, kayıtlarını ve satışını yaptıkları zirai mücadele alet ve makinelerini göstermek, istenilen bilgi ve belgeleri eksiksiz bir şekilde zamanında hazırlamak, gerektiğinde numune vermek gibi konularda gerekli olan her türlü yardım ve kolaylık sağlanır.

ç) Bayiler, Bakanlık tarafından gönderilen yönerge ve bildirimlere uymakla, zirai mücadele alet ve makineleri konusunda yeni bilgilerin verilmesi amacıyla il müdürlüğü tarafından düzenlenecek eğitim ve toplantılara katılmakla yükümlüdür.

d) Bakanlık tarafından yed-i emine alınan, zirai mücadele alet ve makineleri ikinci bir emre kadar uygun depolama şartlarında muhafaza edilir.

e) Bayilik izin belgesi düzenlenen bayinin bulunduğu adres dışında veya gezici olarak, zirai mücadele alet ve makineleri satışı yapılamaz.

f) Ruhsatsız veya kaçak veya sahte zirai mücadele alet ve makineleri, bulundurulamaz ve satılamaz.

g) Faaliyetlerini satıştan sorumlu teknik eleman tarafından yürüten bayilerde, satıştan sorumlu teknik elemanın herhangi bir nedenle görevinden ayrılması halinde;

1) Görevinden ayrılan kişinin yerine, altı ay içerisinde aynı özellikleri taşıyan satıştan sorumlu teknik eleman istihdam edilir.

2) İstihdam edilen kişiye ait, 34 üncü maddede istenilen bilgi ve belgeler ile T.C. kimlik numarası beyanını da içeren ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ekinde, satıştan sorumlu teknik elemanın iş sözleşmesi ve iki adet vesikalık veya dijital vesikalık fotoğraf ile fiziki olarak veya elektronik ortamda il veya ilçe müdürlüğüne başvurulması gerekir.

3) Satıştan sorumlu teknik elemanın istihdam edilememesi halinde ise ıslak veya elektronik imzalı bir dilekçe ile fiziki olarak veya elektronik ortamda il veya ilçe müdürlüğüne yazılı bilgi verilir.

4) Satıştan sorumlu teknik eleman istihdam edilinceye kadar zirai mücadele alet ve makineleri satış faaliyeti askıya alınır.

Eğitim

MADDE 40 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında;

a) Uygulamalarda birlikteliği sağlamak, faaliyetleri değerlendirmek amacıyla zirai mücadele alet ve makineleri konusunda il veya ilçe müdürlüğünde görevli teknik personel için Genel Müdürlük tarafından gerekli görüldüğü zamanlarda hizmet içi eğitim, değerlendirme ve bilgilendirme toplantıları düzenlenir.

b) Genel Müdürlük tarafından gerekli görülmesi durumunda, zirai mücadele alet ve makineleri sektör temsilcileri ile bilgilendirme toplantıları düzenlenir.

c) Zirai mücadele alet ve makinelerine ilişkin, mevzuat, kullanım, bakım, kalibrasyon ve Genel Müdürlüğün belirlediği benzeri konularda, eğitim modülleri hazırlanarak, gerekli görüldüğü zamanlarda, Genel Müdürlük veya il veya ilçe müdürlüğü tarafından ruhsat sahibi firma bünyesinde çalışan imalattan veya ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik elemanlara veya bayilere veya üreticilere eğitim ve bilgilendirme toplantıları düzenlenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Denetim ve Yaptırımlar

Denetim

MADDE 41 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerine ilişkin denetimler ile ruhsat sahibi firmaların, işletmelerin ve bayilerin denetimleri, Genel Müdürlük, il müdürlüğü, yetki verilmesi durumunda ilçe müdürlüğü tarafından yapılır.

(2) Denetimler, konu ile ilgili alanda görevli en az iki kontrol görevlisi tarafından yılda en az bir kez olmak üzere gerekli görüldüğü hallerde yapılır.

(3) Denetimler, tarafsız, şeffaf, mesleki gizlilik ilkelerine bağlı kalarak, ön bildirim gereken haller dışında, önceden haber verilmeksizin yapılır.

(4) Denetimlerde, daha önceki kontrollerde tespit edilerek kayıt altına alınan eksiklik veya uygunsuzlukların, giderilip giderilmediği öncelikle aranır.

(5) Denetimlerin daha etkin yapılması amacıyla kontrol görevlilerine, Bakanlık tarafından gerekli görüldüğü zamanlarda eğitim, bilgilendirme ve değerlendirme toplantıları düzenlenir.

Zirai mücadele alet ve makinelerinin denetim esasları

MADDE 42 – (1) Zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsata esas özelliklerine uygun olarak piyasaya arz edilmesi gerekir.

(2) Zirai mücadele alet ve makinelerinin, ruhsata esas özellikleriyle piyasaya arz edilip edilmediğinin belirlenmesi için;

a) Kullanıcılardan gelebilecek şikâyetlerin değerlendirilebilmesi amacıyla, şikâyet konusu zirai mücadele alet ve makinesi veya ruhsata esas serisinden,

b) İşletme, ithalatçı firma ve bayilerin denetimlerinde, ruhsata esas özelliklerinden sapma şüphesi görülen zirai mücadele alet ve makinelerinden,

numune alınarak test ve deneyleri yapılmak üzere test ve deney kuruluşuna sevk edilir.

(3) Şikayet konusu zirai mücadele alet ve makinesinin, garanti süresinin devam etmesi, kullanım, kalibrasyon, bakım ve onarım işlemlerinin kullanma ve bakım kılavuzunda belirtilen hususlara göre yapılmış olması gerekir.

(4) Yapılan test ve deneylere ait sonuçlar, test ve deney kuruluşu tarafından rapora bağlanarak Genel Müdürlüğe gönderilir.

(5) Resmi kontrol işlemi sonuçlanıp, Genel Müdürlük tarafından değerlendirildikten sonra ilgilisine duyuruluncaya kadar, bütün işlemler ve sonuçları gizli tutulur.

(6) Resmi kontrol işlemi değerlendirilme sonucunun olumsuz olması halinde, piyasada bulunan zirai mücadele alet ve makineleri ruhsatına uygun hale getirilmek üzere ruhsat sahibi firma tarafından toplatılır. Ruhsat sahibi firma tarafından, ruhsatına uygun hale getirildiği beyan edilen zirai mücadele alet ve makinelerinden numune/numuneler alınarak deneylere tabi tutulur.

(7) Hatalı zirai mücadele alet ve makineleri, ruhsat sahibi firması tarafından hatası giderilip, ruhsatına uygun hale getirilmesi ve Genel Müdürlük tarafından uygun görülmesi durumunda yeniden piyasaya arz edilir.

(8) Resmi kontrol sonucunda, hatanın giderilemeyerek ruhsata esas özelliklerini sağlamadığının görülmesi durumunda, zirai mücadele alet ve makinesinin ruhsatı, Genel Müdürlük tarafından iptal edilir. Hatalı ürünler, Bakanlığın gözetiminde ruhsat sahibi firması tarafından imha edilir.

(9) Genel Müdürlük, ihtiyaç duyması halinde yer ve zaman mefhumu gözetmeksizin zirai mücadele alet ve makinelerini, tekrar test ve deneye tabi tutabilir, satılmasını yasaklayabilir, imalatını veya ithalatını durdurabilir.

Zirai mücadele alet ve makinelerinin periyodik denetimleri

MADDE 43 – (1) Bakanlık tarafından ruhsatlandırılan ve kullanımda bulunan zirai mücadele alet ve makinelerinin periyodik denetimlerine ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanacak Yönerge ile belirlenir.

İmalatçı ve ithalatçı firmaların denetimi

MADDE 44 – (1) İmalatçı firmaların denetimlerinde;

a) İmalatı yapılan veya piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatlarının olup olmadığı,

b) İmalatın, ruhsat ve ruhsata esas deney raporunda belirtilen teknik özelliklerine uygun olarak yapılıp yapılmadığı,

c) İşletmenin, imal iznine uygun olup olmadığı,

ç) İmalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerine ait kullanma ve bakım kılavuzunun olup olmadığı,

d) İmalatı yapılan veya piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makineleri üzerinde gerekli bilgileri içeren etiketin bulunup bulunmadığı,

e) İmalatın, imalattan sorumlu kişi kontrolünde yapılıp yapılmadığı,

f) İmalat ve satış kayıtlarının usulüne uygun tutulup tutulmadığı,

g) Daha önceki yapılan kontrollerde tespit edilen eksikliklerin veya uygunsuzlukların giderilip giderilmediği,

kontrol edilir.

(2) İthalatçı firmaların denetimlerinde;

a) İthalatı yapılan veya piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatlarının olup olmadığı,

b) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerinin, ruhsat ve ruhsata esas deney raporunda belirtilen teknik özelliklerine uygun olup olmadığı,

c) İthalatı yapılan zirai mücadele alet ve makinelerine ait kullanma ve bakım kılavuzunun olup olmadığı,

ç) İthalatı yapılan veya piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makineleri üzerinde gerekli bilgileri içeren Türkçe etiketin bulunup bulunmadığı,

d) İthalatı yapılan veya piyasaya arz öncesinde depolanan zirai mücadele alet ve makinelerinin uygun koşullarda depolanıp depolanmadığı,

e) İthalat işlemlerinin, ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu kişi kontrolünde yapılıp yapılmadığı,

f) İthalat ve satış kayıtlarının usulüne uygun tutulup tutulmadığı,

g) Daha önceki yapılan kontrollerde tespit edilen eksikliklerin veya uygunsuzlukların giderilip giderilmediği,

kontrol edilir.

Bayilerin denetimi

MADDE 45 – (1) Bayilerin denetimlerinde;

a) Piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatlarının olup olmadığı,

b) Piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin ruhsatlarına uygun olup olmadığı,

c) Bayinin, bayilik izin belgesine uygun olup olmadığı,

ç) Piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerine ait Türkçe kullanma ve bakım kılavuzunun bulunup bulunmadığı,

d) Piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin üzerinde gerekli bilgileri içeren etiketin bulunup bulunmadığı,

e) Satışın, izin sahibi kişi gözetiminde yapılıp yapılmadığı,

f) Daha önceki yapılan kontrollerde tespit edilen eksikliklerin veya uygunsuzlukların giderilip giderilmediği,

kontrol edilir.

Yaptırımlar

MADDE 46 – (1) Bu Yönetmelik hükümleri kapsamında uygulanacak yaptırımlar aşağıda belirtilmiştir:

a) 5 inci maddeye aykırı hareket ederek imal izin belgesi almadan veya imal izin belgesinde belirtilen adresin dışında imalat yapan gerçek ve tüzel kişilere, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır. Ürünler, masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadan toplatılır ve Bakanlığın gözetiminde sorumlusu tarafından imha edilir.

b) 13 üncü maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket ederek ruhsat almadan imalat veya ithalat yapan gerçek ve tüzel kişilere veya firmalara, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır. Ürünler, masrafları sorumlusuna ait

olmak üzere piyasadan toplatılır ve Bakanlığın gözetiminde sorumlusu tarafından imha edilir.

c) İmal izin belgesi almış firmaların işletmelerinde, ruhsatsız zirai mücadele alet ve makineleri imalatının yapılması durumunda veya ruhsatsız zirai mücadele alet ve makineleri ithalatının yapılması durumunda, ayrıca firmanın ruhsat veya izin belgesine esas faaliyeti bir yıl süreyle askıya alınır.

ç) 13 üncü, 19 uncu ve 21 inci maddeler kapsamında ruhsatlandırılan zirai mücadele alet ve makinelerinin, ruhsata esas spesifikasyonuna uymadığının tespit edilmesi durumunda, ruhsat sahibi firmalara, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen idari para cezası verilir. Hatalı ürünler ruhsat sahibi firma tarafından piyasadan toplatılır ve Bakanlığın gözetiminde ruhsat sahibi firması tarafından imha edilir. Ürünlerin piyasadan toplatılmaması halinde, ruhsat sahibi firmaya ayrıca aynı bentte belirtilen tutarda idari para cezası uygulanır.

d) 13 üncü, 19 uncu ve 21 inci maddeler kapsamında ruhsatlandırılan zirai mücadele alet ve makinelerinden birini taklit etmek suretiyle sahtesini imal ederek piyasaya arz edenler, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

e) 19 uncu madde kapsamında ruhsatlandırılan insansız hava aracı sistemlerinin, aynı maddenin altıncı fıkrasına aykırı olarak izin verilmeyen; tarımsal üretim alanlarında veya zararlı organizmalara karşı veya izin verilmeyen bitki koruma ürünü uygulamalarında kullanımının tespit edilmesi durumunda;

1) Ruhsat sahibi firmanın, ruhsat veya imal izin belgesine esas faaliyetleri bir aydan bir yıla kadar askıya alınır.

2) Kullanıcıya, 5996 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

3) İdari yaptırım uygulanan ruhsat sahibi firma ve kullanıcı bilgileri, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bildirilir.

f) Zirai mücadele alet ve makinelerini kaçak olarak ülkeye soktuğu tespit edilenler hakkında, 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre işlem yapılmak

üzere Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

g) 23 üncü ve 26 ncı maddeler kapsamında ithalat izni alınmadan ithalat yaptığı tespit edilen gerçek ve tüzel kişiler veya firmalar, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususun tekrarı halinde, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

ğ) 28 inci, 29 uncu ve 30 uncu maddeler kapsamında piyasaya arz edilen zirai mücadele alet ve makinelerinin, ruhsat sahibi firmaları veya bayiler dışında başka satıcı ve satış kanalları tarafından internet siteleri üzerinden veya etiketsiz olarak veya uygun olmayan etiket ile piyasaya arz edilmesi durumunda, ilgililer veya ruhsat sahibi firmalar, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususların düzeltilmesi için süre verilir. İkaz edilen hususların süresinde düzeltilmemesi durumunda, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

h) 31 inci maddeye aykırı hareket ederek bayilik izin belgesi almadan zirai mücadele alet ve makinelerini bulunduran veya satışını yapanlara, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

ı) 37 nci maddenin birinci fıkrasına aykırı hareket ederek imalat veya ithalat veya satış kayıtlarını tutmadıkları tespit edilen firma ve bayiler, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususların düzeltilmesi için süre verilir. İkaz edilen hususların süresinde düzeltilmemesi durumunda, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

i) 38 inci maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (ç) ve (d) bentleri ile ikinci fıkrasının (a), (b), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen firmalar, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususların düzeltilmesi için süre verilir. İkaz edilen hususların süresinde düzeltilmemesi durumunda firmaların ruhsat veya izin belgesine esas faaliyetleri, bir aydan az olmamak üzere ikaz edilen hususlar düzeltilinceye kadar askıya alınır.

j) 38 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendine aykırı hareket ederek, imal izin belgesi düzenlenen işletmenin bulunduğu adres dışında başka bir yerde imalat yapan ruhsat sahibi firmalara, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

k) 38 inci maddenin birinci fıkrasının (f) bendi ile ikinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen firmalara, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır. Ürünler, masrafları sorumlusuna ait olmak üzere piyasadan toplatılır ve Bakanlığın gözetiminde sorumlusu tarafından imha edilir.

l) 38 inci maddenin birinci fıkrasının (g) ve (ı) bentleri ile ikinci fıkrasının (f) ve (h) bentlerinde belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen firmalar, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususun tekrarı halinde, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

m) 38 inci maddenin birinci fıkrasının (ğ) bendi ile ikinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen firmaların ruhsat veya izin belgesine esas faaliyetleri, imalatçı firmalarda imalattan sorumlu teknik eleman, ithalatçı firmalarda, ruhsatlandırma ve ithalattan sorumlu teknik eleman istihdam edilinceye kadar askıya alınır.

n) 38 inci maddenin birinci fıkrasının (h) bendi ile ikinci fıkrasının (ğ) bendinde belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen firmalara, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

o) 38 inci maddenin birinci ve ikinci fıkralarının (c) bendi ile 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen hükme aykırı hareket eden firmalara, fiili suç oluşturmadığı takdirde 5996 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

ö) 38 inci maddenin üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen firmalar, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususların düzeltilmesi için süre verilir. İkaz edilen hususların süresinde düzeltilmemesi durumunda, firmaların, ruhsat veya izin belgesine esas faaliyetleri, bir aydan az olmamak üzere ikaz edilen hususlar düzeltilinceye kadar askıya alınır.

p) 39 uncu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (ç) ve (d) bentlerinde belirtilen hükümlerin herhangi birine aykırı hareket ettiği tespit edilen bayiler, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususların düzeltilmesi için süre verilir. İkaz edilen hususların süresinde düzeltilmemesi durumunda, bayilerin izin belgesine esas faaliyetleri, bir aydan az olmamak

üzere ikaz edilen hususlar düzeltilinceye kadar askıya alınır.

r) 39 uncu maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen hükme aykırı hareket ettiği tespit edilen bayiler, il müdürlüğünce yazılı olarak ikaz edilir. İkaz edilen hususun tekrarı halinde, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır.

s) 39 uncu maddenin birinci fıkrasının (f) bendinde belirtilen hükme aykırı hareket ederek, ruhsatsız zirai mücadele alet ve makinelerini bulunduran ve satan bayilere, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen idari para cezası uygulanır. Kaçak veya sahte zirai mücadele alet ve makinelerini bulunduran ve satan bayiler hakkında, 5996 sayılı Kanunun 39 uncu maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine göre, Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

ş) 39 uncu maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde belirtilen hükme aykırı hareket ettiği tespit edilen bayilerin izin belgesine esas faaliyetleri, satıştan sorumlu teknik eleman istihdam edilinceye kadar askıya alınır.

(2) İmal izin belgesi veya bayilik izin belgesine ilişkin;

a) Genel Müdürlük veya il veya ilçe müdürlüğüne bilgi vermeden, firma veya bayilerin adres değişikliği yaptıklarının tespit edilmesi,

b) Genel Müdürlük veya il veya ilçe müdürlüğüne bilgi vermeden, firma veya bayilerin faaliyetlerinin sonlandırıldığının tespit edilmesi,

durumunda imal izin belgesi veya bayi izin belgesi iptal edilir.

Yaptırımlardaki işlemler

MADDE 47 – (1) Yed-i emine alınma işlemi, Ek-9’da bulunan yed-i emin tutanağı düzenlenerek, kontrol görevlilerince gerçekleştirilir.

(2) Yed-i emine alınma işlemi;

a) Ruhsatsız olarak imalatı veya ithalatı yapılmakta olan,

b) Kaçak olarak ülkeye sokulan,

c) Ruhsatsız olarak satışa sunulan veya bulundurulan,

ç) Resmi kontroller sonucu ruhsatına uygun olmadığı tespit edilen,

zirai mücadele alet ve makineleri için uygulanır.

(3) Ruhsatın veya imal izin belgesinin askıya alınması işlemi, Genel Müdürlük tarafından, bayilik izin belgesinin askıya alınması işlemi ise il müdürlüğü tarafından yapılır.

(4) Askıya alınan her türlü faaliyet durdurulur. Bu süre içinde imalat, ithalat veya satış yapılamaz.

(5) Ruhsat veya izin belgesi iptal işlemleri, söz konusu belgeyi veren makamlarca yapılır.

Cezaların uygulanması ve tahsili

MADDE 48 – (1) Bakanlık tarafından istenen resmi evrakta tahrifat veya sahtecilik yaparak Bakanlığı yanılttığı tespit edilenlerin işlemleri durdurulur ve bu kişiler hakkında Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunulur.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilen idari yaptırımları uygulamaya, il tarım ve orman müdürü yetkilidir. İl tarım ve orman müdürü bu yetkisini ilçe tarım ve orman müdürlerine yazılı olarak devredebilir. Ancak, resmi kontroller sırasında, insan sağlığı, gıda ve yem güvenilirliği, bitki ve hayvan sağlığı açısından tehlike oluşturması ve acil tedbirleri gerektirmesi durumunda, idari para cezaları hariç olmak üzere diğer idari yaptırımları uygulamaya kontrol görevlisi de yetkilidir. Verilen idari para cezaları otuz gün içinde ödenir.

(3) Sahipleri tarafından piyasadan toplatılması gereken ürünlerin sahibi veya sorumlusu tarafından toplatılmaması durumunda Bakanlık tarafından toplatılır, toplatma masrafının iki katı tutarın sorumlular tarafından ödenmesi için bir aylık ödeme süresi verilir.

(4) Bu Yönetmelikte verilen süreler içinde ödenmeyen tutarlar ile belirlenen idari para cezaları, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Karşılıklı tanıma hükmü

MADDE 49 – (1) Avrupa Birliği üyesi bir ülkede yasal olarak piyasada bulundurulan ürünlerin, bu Yönetmelik hükümleri çerçevesinde belirtilen kurallara uygun olduğu varsayılır. Bu kuralların uygulanması, 12/3/2021 tarihli ve 31421 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Düzenlenmemiş Alanda Karşılıklı Tanıma Yönetmeliği hükümlerine tabidir.

Hizmetlerin finansmanı

MADDE 50 – (1) Bu Yönetmelik kapsamında yürütülen faaliyetlere ilişkin başvurularda, Bakanlık tarafından o yıl için belirlenen döner sermaye ücreti alınır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 51 – (1) 2/4/2011 tarihli ve 27893 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce izin belgesi ve ruhsat almış olanların hakları saklıdır.

(2) Bu Yönetmeliğin, yayımı tarihinden önce ruhsatlandırılmış ve ruhsat geçerlilik süresi dolmamış zirai mücadele alet ve makinelerine ait ruhsat süre uzatımlarında, bu Yönetmelik hükümleri esas alınır.

(3) Bu Yönetmeliğin, yayımı tarihinde ruhsatı geçersiz durumda olan zirai mücadele alet ve makinelerine ait ruhsat süre uzatımı başvurusu için ruhsatın geçersiz duruma düştüğü tarihten itibaren bir yıl süre tanınır.

(4) 20 nci ve 21 inci maddelerinde belirtilen hükümler, bu maddelerin yürürlüğe girdiği tarih itibari ile yapılacak ruhsat süre uzatımı başvurularında uygulanır.

Yürürlük

MADDE 52 – (1) Bu Yönetmeliğin;

a) 20 nci ve 21 inci maddeleri, yayımı tarihinden bir yıl sonra,

b) diğer maddeleri, yayımı tarihinde,

yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 53 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür

Ekleri için tıklayınız.

Resmi Gazetenin Orjinal Nüshası İçin Linke Tıklayınız.

Mevzuatlara Dönmek İçin Tıklayınız.